UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct. Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Quo peruenit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-83011

Visual Library

VERSVS 38.

Factum est autem dum irent & ipse intrauit in quoddam castellum: & mulier quædam Martha nomine excepit illum in domum suam.

QVAESTIO I.

Quo peruenit?

§. 1. CAstellum non arx est, sed κώμη pagus. Syrus etiam *vicũ* appellat, in quo Martha & Maria habitabant cũ Lazaro. Martha excepit forte prouectior ætate. Illa ministrat, Maria etiam sedens erat secus pedes Domini. Etiam vel cũ discipulis, alijsq; auditorib. Alij putant in significatione ἀνάπαυσιν esse. Quasi dicat: Nõ modo stans audijt, vel ministrans, sed omnino sedens & ociosa. Quin ita rogare solemus, Etiam rogas? etiam restita? Si cilla alio plane animo mulier *etiam* se. disse dicitur. *Dissimulare etiam speraſti perfide tantum posse meus?* Hoc non modo ausus est facere; sed etiam sperasse posse dissimulare.

V. 39. Syrus non habet *etiam*, sed tantum, quæ veniens consedit ad pedes Domini nostri. Referri potest & ad Christum. Ille enim sedebat, Maria etiam.

V. 39. Pro τοῦ ἰησοῦ in alijs est κυρίου, vt in latinis & Syris. Pro τὸν λόγον alij habent τῶν λόγων vtrumque recte dicitur.

VERSVS 40.

Martha autem satagebat circa frequens ministerũ: quæ stetit, & ait: Domine non est tibi curæ, quod soror mea reliquit me solã ministrare? Dic ergo illi, vt me adiuuet.

QVÆSTIO I.

Quid Martha?

§. 1. CAtagebat circa frequens ministerium ὠθεῖτο ἀπὸ διεστρέφετο distrahebatur, vt vni rei attendere non posset. Syrus Matham ait עני *Chania*, distractam in multo ministerio. Græci codices τυρβάζη, alij θορυβάζη turbaris vel tumultuaris. Querelam eius alij admiratis alijs indeantis esse putant. Locata non arbitror: serio. n. respondetur. Admirari potuit, cur Mariam non admoneret, vt iuuaret. Alij inuidentia tactam, alij Christum fiducia fuisse, quod quia nullam causam habeo, suspicari nolim. Nam quærit, an non est tibi cura quod me reliquit, inquit, petitionis est, non accusationis. Multæ sunt enim modi in Psal. orationes, & in vita quotidiana, cum ratione interdum gratulationem potius habeant, quã querelas. Deinde Christus non eius inuidiam, aut querelas reprehendit, sed occupationes eius, Mariæ quasi postponit. Aug. serm. 27. *Non ergo Dominus opus reprehendit, sed munus distinxit, non tamen malam, sed illa meliorem.* Sic Ambr. Greg. l. 6. mor. c. 28.

Martham non reprehensam docet Aug. serm. 27. *Quid enim? ait, Putamus reprehensum esse ministerium Marthæ, quam curæ hospitalitatis occupauerat, quæ ipsum Dominũ hospitio receperat: Quomodo recte reprehendebatur, quæ tanto hospite lætabatur? Hoc si verum est, dimittant homines quod ministrant egentibus: eligant sibi partem meliorem, quæ non auferatur ab eis: vacent verbo, inhient doctrinæ dulcedini, occupentur circa scientiam salutarem; nihil ei curæ sit, quis peregrinus in vico sit, quis egeat pane, quis indumento, quis visitandus, quis redimendus, quis sepeliendus: vacent opera misericordiæ, vni insistatur scientiæ. Si melior pars est, cur non omnes hoc faciunt, quando ipsum Dominum in hac causa patronum habemus? Non enim timemus in hac re, ne offendamus eius iustitiam, cum patronam teneamus eius sententiam. Et tamen ita non est, sed sicut dixit Dominus, ita est. Quomodo intelligis non est: est autẽ quomodo intelligere debes. Ecce aduerte: Circa multa es occupata, quando vnum est necessariũ. Maria meliorem partem elegit. Non tu malam: sed illa meliorem: sed vnde meliorem? Quia tu circa multa, illa circa vnum. Præponitur vnum multis. Non .n. à multis vnum, sed multa ab vno. Multa sunt, quæ facta sunt: vnus est qui fecit. Cælum, terra, mare, & omnia quæ in eis sunt: quã multa sunt: Quis ista enumeret: Quis horum multitudinem cogitet? Quis hæc fecit? Deus omnia.*

VERSVS 42.

Porro vnum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quæ non auferetur ab ea.

QVÆSTIO I.

Quod vnum illud necessarium, & quæ pars bona?

§. 1. NOn adeo facile vnum illud inuenitur. Quicquid ad salutem necessarium erat, Martha iã tenebat. In via enim ad vitam æternam erat. Si vnum est necessarium placere Deo, quærere regnũ Dei, hoc Martha toto ministerio quærebat, hospitio tanto vt satisfaceret. Si vnum est necessariũ sedere ad pedes Domini. Hoc quidem Martha non fecit, sed tamen cum opportunum fuit, alio tempore fecerat. Et certè hoc ad salutem necessarium non erat. *Quid verum sit.*

Alij vt Augustinus serm. 27. de verb. Domini, vnum Christum fuisse necessarium.

Sensus igitur genuinus est. Vnum esse omnibus necessarium, verbum Dei vera caritate audire, & facere. Alia multa esse quorum pauca sunt necessaria. Rectius igitur agere Mariam, quæ vni incumbens necessario, cætera non necessaria omitteret. Perinde ac ad regnũ quispiam venturus, ociosas & operosas cæremonias, velut inania transmitteret, vni rei perseuerantes instaret, vt sacramentum sibi proceres mistesque dicerent.

§. 2. Syrus *Vnum est quod requiritur*, דמתבעיא *demethbaheia*. בעא *begha* est petere, rogare, quærere, Maria autem dicitur elegisse partem טבתא *tabbetha* bonam.

§. 3. Maria optimam partem elegit, ἀγαθὴν μερίδα bonam partem. Non est ambiguum instituti comparationem. Itaq; & Augustinus meliorem partem appellat. Ambrosius bonam appellat, sed per comparationẽ exponit, *ita verbum* Cassianus aliquando optimam, aliquando bonam appellat. Cum non duæ partes essent, sed multæ, nã circa multa Marthæ occupatio distracta erat, noster vertit optimam. Pars & sors de hæreditate dicitur, sortiebantur de hæreditate, maior disponebat, minor eligebat. *Comparatio partiũ.*

§. 4. Non alio modo ista dicuntur, quam quæ Paulus de caritate pronunciat, eam non excidere. Meditatio enim rerum diuinarum coniunctio cum Christo æterna, cæterarum rerum quamuis bonæ sint, omnia intereunt. Ita Aug. serm. 27. de verbis Domini.

QVÆSTIO II.

An in Maria contemplatiua, in Martha actiua vita sit figurata?

§. 1. NEmo veterum dubitauit: Caluinus eam interpretationem virulente insectatur.

1. Iupiter, *ait*, hunc locum ad laudem vitæ contemplatiuæ detortum. 2. Christo nihil minus propositum, quam discipulos ocio, & frigidis speculationibus addicere. 3. Veterem esse errorem, angelicam vitam agere, qui procul negotijs in contemplationem incum- *Caluinũ dicacitas.*